

Bra fart från norr till söder

Mälardalen fortsätter att dra ifrån

■ Tillväxten har reviderats upp i samtliga regioner. Mälardalen fortsätter dock att växa snabbare än övriga regioner.

Industrin expanderar i väst

■ Större delen av investeringarna görs i Stockholm, Västsverige och Östra Mellansverige. Det beror framför allt på omfattande bostadsinvesteringar. De största investeringarna i industrin görs i Västsverige. I Småland görs allt mindre industriinvesteringar.

Sämre matchning i industriregioner

■ Matchningseffektiviteten på den svenska arbetsmarknaden har försämrats under det senaste decenniet. Regioner med en större andel sysselsatta i industrin har en sämre matchning. Jämtlands län har den mest effektiva matchningen mellan arbetssökande och vakanser.

Redaktör**Lena Sellgren**

Chefanalytiker

lena.sellgren@nordea.com

Tel +46 8 614 88 62

Gått till tryck

2 oktober 2015

Besök oss på:

nexus.nordea.com

Källor:Macrobond och officiell statistik om
inget annat anges.

■ ÖVERSIKT	
Bra fart från norr till söder	4
Svensk ekonomi och prognosrevideringar	6

Regioner

■ MÄLARDALEN	
Hög tillväxt i Mälardalen	7
■ SYDSVERIGE	
Återhämtning i Sydsverige	8
■ VÄSTSVERIGE	
Stark arbetsmarknad i väst	9
■ ÖVRIGA RIKET	
Optimism i industrin	10

Tema

■ Regionala investeringar	
Industrin expanderar i väst	11
■ Regionala arbetsmarknader	
Sämlre matchning i industriregioner	14

Appendix

■ TABELLSAMLING: REGIONAL UTVECKLING	16
■ DEFINITIONER	
Regionindelning och branschindelning	19

Bra fart från norr till söder

Mälardalen fortsätter att växa snabbast

Sveriges ekonomi växer starkt och på bred front, vilket gynnar samtliga regioner. Sedan början av 2014 har investeringarna gett ett betydande bidrag till BNP-tillväxten. Även privat och offentlig konsumtion har utvecklats väl, medan nettoexporten har minskat. Hushållen har en stark finansiell ställning tack vare ökande disponibla inkomster och kraftigt stigande tillgångspriser. Den kraftiga räntenedgången, en svagare krona och ett lägre oljepris bidrar till optimism i bland annat industrin. Det finns tecken på en viss ökad efterfrågan från omvärlden, inte minst från euroområdet. Uppgången bedöms dock ske endast gradvis och de industritunga regionerna får därmed ingen större draghjälp utifrån.

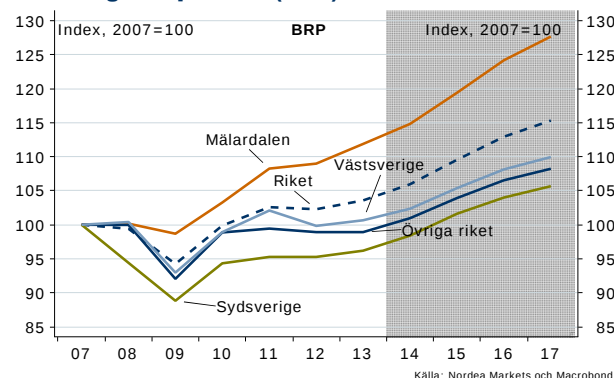
Mälardalen gynnas av en stark efterfrågan på tjänster och drar ifrån övriga regioner ytterligare. Vi räknar med att bruttoregionalprodukten, BRP, ökar med omkring 4 procent både i år och nästa år. Den sydsvenska ekonomin återhämtar sig och väntas växa med drygt 3 procent i år och 2,3 procent nästa år. Det dröjer dock innan varuexporten och industriinvesteringarna tar mer påtagligt fart, vilket dämpar tillväxten i Västsvrige och Övriga riket. Vår prognos är att BRP i dessa regioner ökar med omkring 3 procent i år och 2,5 procent nästa år. Längre fram normaliseras tillväxten i samtliga regioner bland annat till följd av en mindre expansiv politik.

Arbetsmarknaden fortsätter att förbättras i stora delar av riket. Mälardalen har den snabbaste sysselsättningsökningen. I Väst- och Sydsverige stiger sysselsättningen i ungefär samma takt som i riket under prognosperioden. Utanför de tre storstadsregionerna har sysselsättningen överraskat positivt och vi räknar med en god ökning även i år och nästa år.

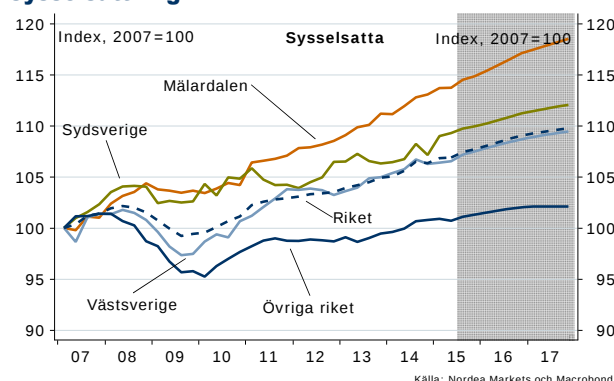
Sämr matchning i industriregioner

Matchningen på arbetsmarknaden har gradvis försämrats sedan mitten av 2000-talet. Jämtlands län har den mest effektiva matchningen mellan arbetssökande och vakaner, medan Blekinge län har den minst effektiva. Industritunga län har generellt sett en sämr matchning. Det kan bland annat förklaras av den globala konkurrensen som medför rationaliseringar och outsourcing.

Bruttoregionalprodukt (BRP)

Sysselsättning

Regional utveckling, bruttoregionalprodukt och sysselsättning

Bruttoregionalprodukt (BRP)

	BRP, mdkr	Real procentuell förändring per år									
	2013	2000-2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014P	2015P	2016P	2017P
Mälardalen	1419	3,0	-1,5	4,6	4,8	0,7	2,7	2,6	4,1	4,0	2,8
Stockholms län	1133	3,2	0,4	3,7	5,3	0,9	3,2	---	---	---	---
Sydsverige	408	2,5	-5,9	6,2	1,0	0,0	1,0	2,3	3,2	2,3	1,6
Västsvrige	603	3,2	-7,4	6,4	3,2	-2,2	0,8	1,7	3,0	2,6	1,7
Övriga riket	1226	2,0	-7,9	7,4	0,6	-0,5	0,0	2,1	2,9	2,5	1,6
Totalt (BNP)	3657	2,6	-5,2	6,0	2,7	-0,3	1,2	2,3	3,4	3,1	2,1

Antal sysselsatta

	Tusental	Procentuell förändring per år									
	2013	2000-2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014P	2015P	2016P	2017P
Mälardalen	1592	0,9	-1,0	1,1	2,5	1,6	1,5	2,0	1,7	1,8	1,5
Stockholms län	1208	1,0	-0,4	1,2	2,3	1,8	1,8	---	---	---	---
Sydsverige	579	0,9	-2,0	1,5	2,1	0,2	1,3	0,5	2,2	1,1	0,9
Västsvrige	792	0,8	-3,3	0,7	2,2	0,6	0,9	1,6	0,8	1,3	0,9
Övriga riket	1710	0,3	-3,4	0,9	1,7	0,2	0,5	1,2	0,7	0,8	0,3
Totalt	4673	0,6	-2,4	1,0	2,1	0,7	1,0	1,4	1,3	1,2	0,9

Källor: SCB:s nationalräkenskaper, lönesummor enligt kontrolluppgifter, Arbetskraftsundersökningen (AKU) samt Nordea.

* Uppgifterna avseende 2013 är preliminära.

Industrin expanderar i väst

I vår fördjupning om investeringar framgår att investeringarna i Sverige är ojämnt fördelade både regionalt och branschvis. Större delen av de totala investeringarna görs i de befolkningstäta regionerna Stockholm, Västsverige och Östra Mellansverige med sina stora universitetsorter. Inkluderas även Sydsverige står dessa regioner för 80 procent av de totala investeringarna. Det beror framför allt på de omfattande bostadsinvesteringarna. Investeringarna i tjänstesektorn, inkluderat fastigheter, är sammanlagt 60 procent större än investeringarna i den varuproducerande sektorn.

De största investeringarna i tillverkningsindustrin görs i Västsverige. Med drygt 23 procent av de totala investeringarna i den varuproducerande sektorn ligger Västsverige i topp. Mellersta Norrland och Småland är de två regioner som har minst investeringar i varusektorn och dessutom har investeringarna fallit i Småland.

Övre Norrland har den högsta investeringskvoten för den varuproducerande sektorn, mätt som sektorns andel av BRP. Orsaken är de omfattande investeringarna i gruvsektorn. Därefter följer Västsverige och Norra Mellansverige. Ser man till investeringskvoten för enbart tillverkningsindustrin ligger Västsverige i topp, följt av Östra Mellansverige. Tjänstesektorns investeringar sker framför allt i storstadsregionerna.

Jämför man utvecklingen av varusektorns investeringskvot är det endast Övre Norrland och Stockholm som kan notera en ökning under 2000-talet. Största nedgången noteras för Småland där investeringskvoten fallit med 4 procentenheter.

Den kapitalintensiva gruvindustrin gör att Övre Norrland har mest investeringar per sysselsatt i varusektorn. Därefter följer Stockholm och Västsverige, medan Småland har minst investeringar per sysselsatt i riket.

Investeringar både i varu- och tjänstesektorn varierar i takt med konjunkturen, men svängningarna är betydligt större i varusektorn. På grund av viss överkapacitet kommer det troligtvis att dröja ytterligare några år innan industriinvesteringarna når upp till nivåerna före finanskrisen. Bostadsinvesteringarna väntas ligga på en hög nivå de kommande åren till följd av stor efterfrågan på bostäder, urbanisering, omfattande migration och inte minst finansiellt starka hushåll.

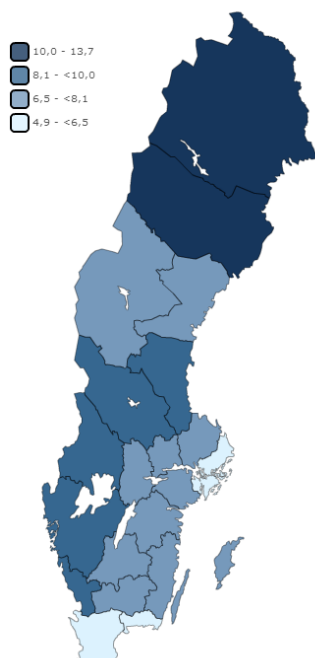
Utvecklingen i Småland med dess omfattande andel mindre industriföretag är inte långsiktigt hållbar, vilket inger en viss oro.

Lena Sellgren

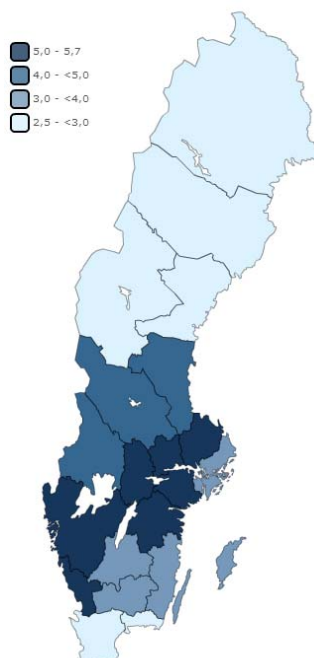
lena.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

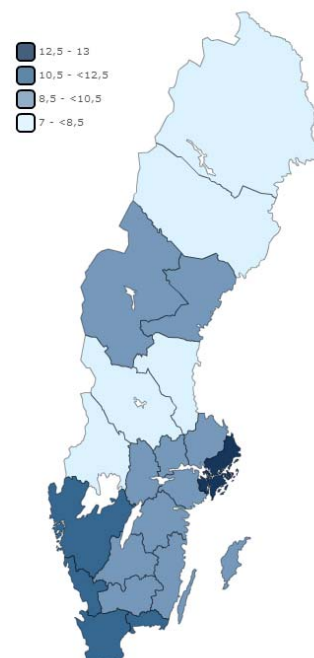
**Investeringskvot,
varusektorn***

**Investeringskvot,
tillverkningsindustrin***

**Investeringskvot,
tjänstesektorn***

* Uttryckt som andel av BRP år 2012, procent.

Anm: Kvoterna är beräknade utifrån regionindelning enligt NUTS 2. Se vidare avsnittet *Definitioner*.

Svensk ekonomi och prognosrevideringar

De regionala prognoserna i denna rapport baseras med vissa justeringar på prognosen för den svenska ekonomin som publicerades i Nordeas ”*Ekonomiska utsikter*” den 2 september 2015. Bland annat har BNP-tillväxten justerats upp för i år. Se tabell och läs ”*Ekonomiska utsikter*” på nexus.nordea.com. Nedan redovisas en sammanfattning av prognosen för den svenska ekonomin.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

	2013	2014	2015P	2016P	2017P
BNP	1,3	2,3	3,4	3,1	2,1
BNP, kalenderkorrigerat	1,3	2,5	3,2	2,8	2,4
Sysselsättning	1,0	1,4	1,3	1,2	0,9

Källor: SCB och Nordea.

En högre växel

Den svenska ekonomin växer i god takt och på bred front. Med anledning av upprevideringen av BNP för första halvåret i år och indikatorer som fortsätter att peka på en gynnsam utveckling har vi justerat upp vår BNP-prognos. Vi räknar nu med en tillväxt på 3,4 procent för i år jämfört med tidigare prognos på 3,1 procent.

Prognosen för 2016 och 2017 är dock i stort sett oförändrad på omkring 3 procent respektive 2,1 procent för 2017.

Inhemsk styrka och ljusning för exporten

Hushållens konsumtion fortsätter att utvecklas väl. Investeringsstillväxten har växlat upp och är en viktig orsak till att BNP-prognosen har justerats upp för i år. Investeringsuppgången omfattar flertalet branscher. Snabbast ökning står dock alltså bostadsbyggandet för.

Även industrins investeringar steg under första halvåret. Nivån är dock fortfarande lägre än 2007-2008, vilket speglar den lika långa stagnationen i exportindustrins produktion. Det syns vissa tecken på en ljusning i exporten av varor. Indikatorerna spretar dock och den förbättring i den globala ekonomin som vi förutser talar endast för en gradvis förbättring framöver.

Exporten av tjänster fortsätter däremot att växa snabbt och är också ytterligare ett skäl till uppjusteringen av BNP-tillväxten i år.

Bättre arbetsmarknad

Utvecklingen på arbetsmarknaden är volatil. Efterfrågan på arbetskraft är dock fortsatt hög, vilket återspeglar den höga BNP-tillväxten. Utifrån de senaste utfallen ser sysselsättningen något starkare ut än vi tidigare har bedömt. Prognosen för sysselsättningen har därför justerats upp något, framför allt för i år men till viss del även för nästa år. Andelen av befolkningen i arbetsför ålder som är sysselsatta är nästan tillbaka på samma nivåer som innan finanskrisen slog till 2008.

Den stramare arbetsmarknaden talar för att lönerna ökar kommande år. I ett historiskt perspektiv förblir de dock dämpade och ökningstakten bedöms understiga de senaste 15 årens genomsnitt på 3,2 procent.

Prognosrevideringar – Regional utveckling

Sedan vår regionala prognos i februari har vi reviderat ned sysselsättningsutvecklingen i Mälardalen och Västsvrige i år. För Sydsverige har den däremot reviderats upp. Prognosen för den genomsnittliga sysselsättningsutvecklingen i riket är oförändrad för 2015 jämfört med prognosen i februari (men högre jämfört med ”*Ekonomiska utsikter*” i september). För 2016 har vi reviderat upp sysselsättningen för samtliga regioner. BRP-tillväxten har reviderats upp för samtliga regioner 2014-2016.

Orsaken till upprevideringen av sysselsättningen i Sydsverige i år är den starka utvecklingen enligt SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU). Det bör påpekas att AKU, som används för framskrivningar av BRP, är mycket volatil. Framför allt för mindre regioner som Sydsverige. Det ökar osäkerheten i prognosen. Se även fördjupningen i appendix ”*Regional sysselsättning enligt olika statistiska källor*” i regionalrapporten från februari 2014.

Torbjörn Isaksson

torbjorn.isaksson@nordea.com

+46 8 614 88 59

Lena Sellgren

lana.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

Hög tillväxt i Mälardalen

Mälardalen är den i särklass snabbast växande regionen i riket. Regionen gynnas av den starka efterfrågan på tjänster och en fördelaktig sammansättning av befolkningen. Arbetsmarknaden fortsätter att förbättras i god takt. Sammantaget väntas BRP öka med 4 procent både i år och nästa år. Bostadsmarknaden är alltså den största utmaningen för regionen. Låga räntor och snabb inflyttning talar för att bygginvesteringarna ökar i god takt under prognosperioden. Trots det tror vi att bostadspriserna fortsätter att stiga.

Mälardalen har den mest gynnsamma demografiska utvecklingen i riket med lägst andel äldre respektive yngre i befolkningen. Tillsammans med att större andelen (86 procent) är sysselsatta i privat eller offentlig tjänstesektor bidrar det till en hög sysselsättning och tillväxt i regionen. Mälardalen fortsätter att växa snabbast i riket och BRP väntas öka med cirka 4 procent både i år och nästa år.

Arbetsmarknaden utvecklas starkt och sysselsättningen ökar snabbt. Sysselsättningsgraden ligger nu på omkring 70 procent, vilket är den i särklass högsta nivån i riket. Arbetslösheten har minskat sedan finanskrisen och är den lägsta i riket. Den ligger dock kvar på en hög nivå, vilket kan förklaras av att arbetsutbud och sysselsättning ökar i ungefär samma takt. Flertalet arbetsmarknadsindikatorer ger stöd för att sysselsättningen fortsätter att öka i god takt. Företagens anställningsplaner liksom nyanmälda platser har förvisso fallit tillbaka men de ligger fortsatt på en betydligt högre nivå än sina historiska genomsnitt.

Hushållen har en god finansiell ställning med stigande disponibla inkomster och tillgångsvärden, vilket talar för fortsatt stark konsumtionsutveckling. Det gynnar tjänsteintensiva Mälardalen. Hushållens starka situation återspeglas även i ett kraftigt ökat bostadsbyggande. Konjunkturinstitutets konfidensindikator för byggindustrin, som ligger över sitt historiska snitt, signalerar en fortsatt stark byggkonjunktur. Tillsammans med låga räntor och snabb inflyttning till regionen talar det för att bygginvesteringarna ökar i god takt under prognosperioden. Trots det tror vi att bostadspriserna fortsätter att öka. Skärpt amorteringskrav från och med den 1 maj nästa år väntas endast ha en begränsad effekt på bostadspriserna.

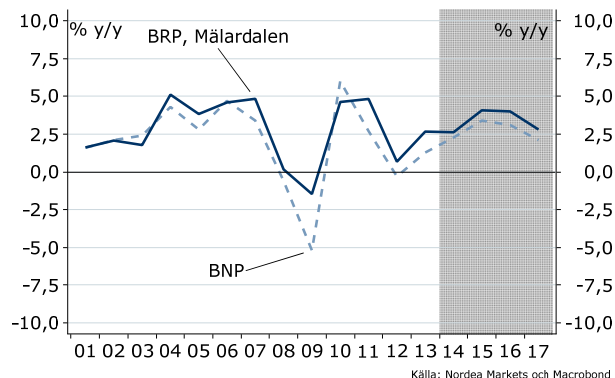
Näringslivet i Mälardalen ångar på och företagen är överlag optimistiska. Byggbranschen hålls dock tillbaka av omfattande regelverk och betydande arbetskraftsbrist. Utsikterna för Mälardalens tillverkningsindustri, som förvisso utgör en allt mindre del av BRP i regionen, ser enligt konfidensindikatorerna svagare ut än för övriga delar av riket.

Lena Sellgren

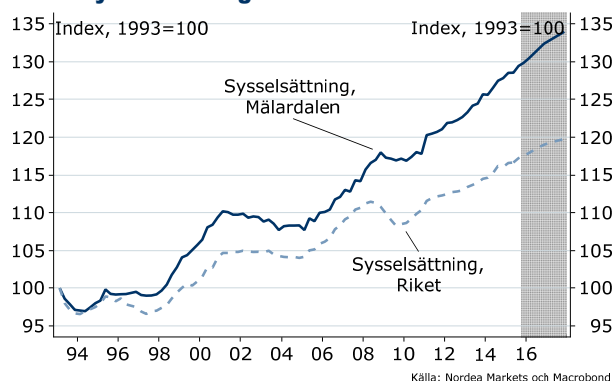
lena.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

BRP-tillväxten är stark i Mälardalen...

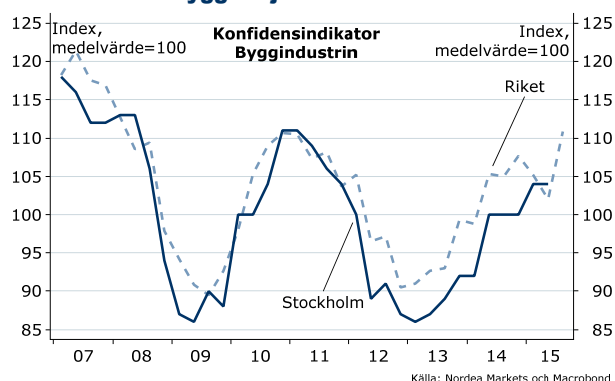
... och sysselsättningen ökar klart snabbast i riket

Arbetslösheten faller långsamt

Fortsatt stark byggkonjunktur

Återhämtning i Sydsverige

Tillväxten i Sydsverige ökar i god takt medan arbetslösheten är besvärande hög. Återhämtningen i bland annat euroområdet och Danmark bidrar till en högre tillväxt i regionen. Ökad optimism syns även på bostadsmarknaden som blir allt hetare i hela Öresundsregionen. Vår prognos är att BRP ökar med drygt 3 procent i år och 2,3 procent nästa år.

Efter flera år med svag tillväxt ljusnar utsikterna för den sydsvenska ekonomin. Arbetsmarknaden förbättras och sysselsättningen ökar i ungefär samma takt som före finankrisens utbrott 2008. Sysselsättningsgraden är emellertid lägre än riket i genomsnitt och arbetslösheten är den högsta i riket.

Sydsverige har en positiv nettoinflyttning och befolkningstillväxten är högre än i övriga regioner. Det bidrar till att arbetskraftsutbud och sysselsättning ökar i god takt i regionen. Framåtblickande arbetsmarknadsindikatorer ger stöd för fortsatt god sysselsättningsutveckling. Antalet nya platser har förvisso fallit tillbaka sedan mars i år men ligger på en fortsatt hög nivå, medan varsel ligger på låga nivåer.

I fjol ökade sysselsättningen i Sydsverige endast måttligt enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). Under de två första kvartalen i år har sysselsättningen däremot ökat kraftigt. Eftersom Sydsverige är en relativt liten region, med omkring 10 procent av den totala befolkningen i riket, är sysselsättningssiffrorna från AKU volatila. Utvecklingen för enskilda kvartal bör därför tolkas med försiktighet. Sett över hela prognosperioden ökar sysselsättningen med i genomsnitt drygt 1 procent per år.

Eftersom arbetsutbud och sysselsättning ökar i ungefär samma takt har arbetslösheten bitit sig fast på en besvärande hög nivå. Det är vida känt att problemet på arbetsmarknaden snarare är strukturellt än konjunkturellt i Sydsverige. Det får stöd av den så kallade Beveridgekurvan som visar att arbetslösheten har stigit samtidigt som antalet lediga jobb ligger kvar på en relativt hög nivå. Jämfört med övriga regioner har Skåne en låg matchningseffektivitet. Situationen på arbetsmarknaden är regionens största utmaning.

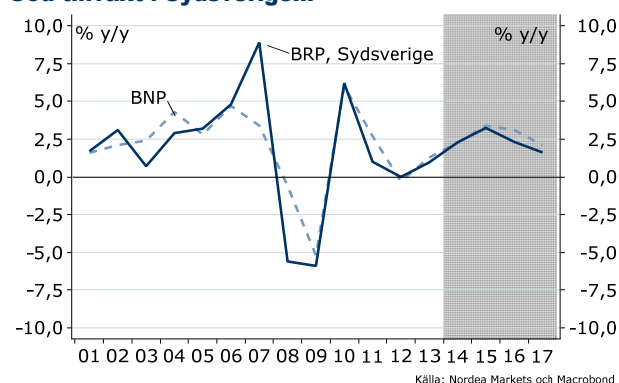
Fortsatt återhämtning i dansk ekonomi, främst driven av privat konsumtion, bidrar positivt till tillväxten i Skåne. Ökad dansk optimism syns även på den danska bostadsmarknaden som blir allt hetare. Det bidrar sannolikt till att bostadspriserna stiger snabbare även i Skåne.

Lena Sellgren

lena.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

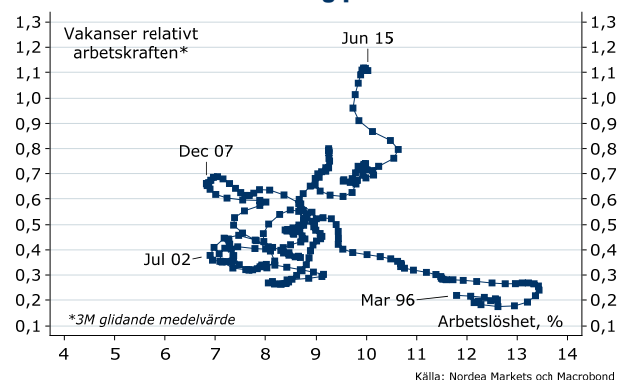
God tillväxt i Sydsverige...

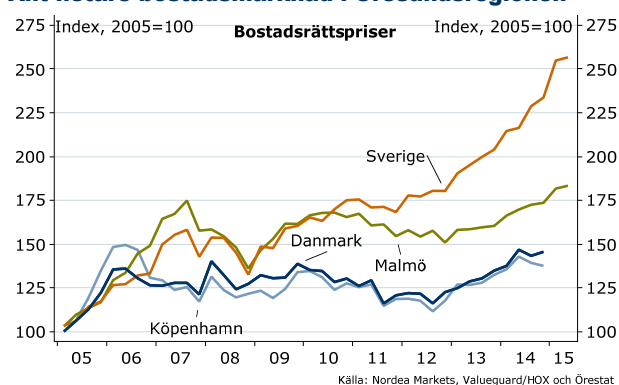
... men besvärande hög arbetslöshet

... och försämrad matchning på arbetsmarknaden

Allt hetare bostadsmarknad i Öresundsregionen

Stark arbetsmarknad i väst

Den västsvenska arbetsmarknaden utvecklas väl. Företagen är optimistiska, även inom tillverkningsindustrin. Industriintensiva Västsverige gynnas av en svagare krona och ett lägre oljepris. Det dröjer dock innan varuexporten och industriinvesteringarna tar fart. BRP ökar därför i något långsammare takt än i riket.

Global oro och fortsatt svag efterfrågan från omvärlden håller tillbaka tillväxten i Västsverige. Trots det är de västsvenska företagen optimistiska. Forsatt låga räntor, kronförsvagning och ett lägre oljepris bidrar sannolikt. Varuexporten väntas dock endast öka i måttlig takt under prognosperioden. Därför växer BRP i Västsverige i något långsammare takt än i riket.

Den västsvenska arbetsmarknaden fortsätter att förbättras. Sysselsättningen ökar i god takt och antalet anställda stiger även i industrin. Sysselsättningsgraden har stigit till 67,6 procent, vilket är högre än i riket i genomsnitt. Sysselsättningen ökar mer än arbetskraften och arbetslösheten faller snabbare än i riket. En bidragande orsak till den goda sysselsättningsutvecklingen är att regionen har en förhållandevis gynnsam ålderssammansättning i den arbetsföra befolkningen. Arbetsmarknadsindikatorer såsom anställningsplaner och lediga platser ligger på höga nivåer samtidigt som antal varsel ligger på rekordlåg nivå. Sammantaget tyder det på fortsatt god sysselsättningsutveckling i Västsverige.

Tillverkningsindustrin, och framför allt verkstadsindustrin, är starkt koncentrerad till Västsverige. De västsvenska företagen är optimistiska. Konjunkturinstitutets konfidensindikator för tillverkningsindustrin ligger över sitt historiska snitt. Industrins investeringar väntas öka i takt med att efterfrågan i bland annat euroområdet tar fart. Överkapacitet inom industrin gör dock att det troligen dröjer ytterligare några år innan investeringarna når upp till nivån före finanskrisen.

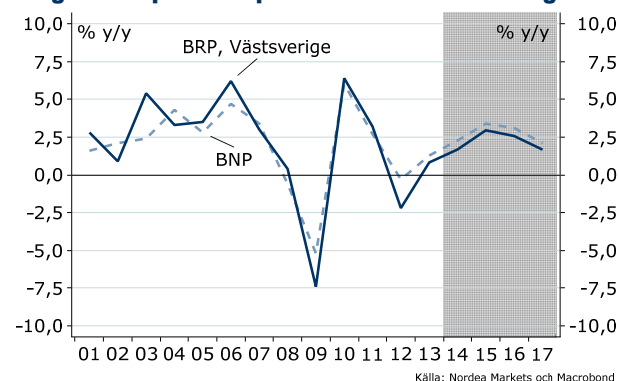
Det kraftiga oljeprisfallet dämpar tillväxten i Norge, vilket slår mot Västsverige. Trots stimulanser från Norges Bank väntas inte BNP i Norge öka med mer än drygt en procent per år under 2015-16. Den norska kronan har försvagats kraftigt, vilket påverkar gränshandeln negativt.

Bostadsbyggandet ökar i stora delar av Västsverige men hänger inte på långa vägar med den snabba inflyttningen till regionen. Tillsammans med fortsatt låga räntor och att det är skattemässigt fördelaktigt för hushållen att investera i bostäder väntas bostadspriserna fortsätta att öka snabbt, inte minst i regionens tillväxtmotor Göteborg.

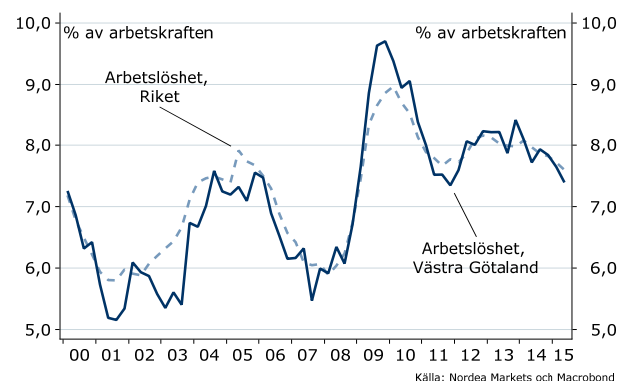
Lena Sellgren
lena.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

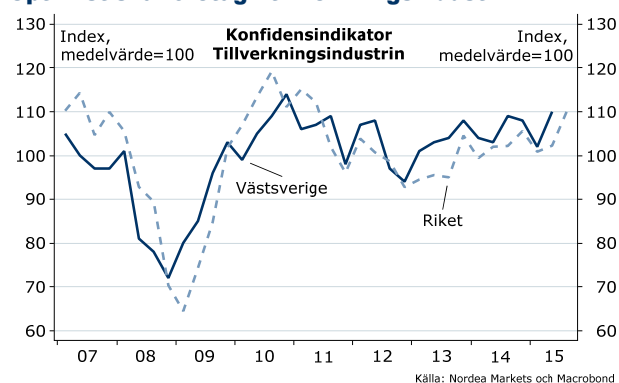
Svag varuexport dämpar tillväxten i Västsverige

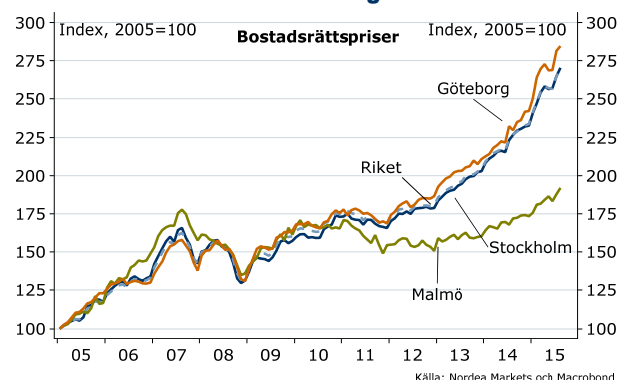
Arbetslösheten faller snabbare än i riket

Optimistiska företag i tillverkningsindustrin

Het bostadsmarknad i Göteborg

Optimism i industrin

Övriga riket har drabbats hårdare av den svaga efterfrågan från omvärlden än de tre storstadsregionerna. Det beror framför allt på att en större andel är sysselsatta inom industrin i Övriga riket. Riksbankens extremt expansiva penningpolitik ger dock de exportberoende industriföretagen en valutafördel. Tillsammans med låga räntor och lägre oljepris förbättrar det företagens investeringskalkyler. Liksom i Västsverige ökar BRP något långsammare än i riket.

De totala investeringarna i Övriga riket har ännu inte lyckats återhämta sig efter finanskrisens utbrott 2008. Undantaget är Övre Norrland som gynnats av boomen i gruvsektorn, åtminstone fram till och med 2012. Industriinvesteringarna kommer att växa i takt med att efterfrågan i euroområdet tar fart. Det finns för närvarande en viss överkapacitet i industrin, varför det sannolikt dröjer ytterligare några år innan industriinvesteringarna tar fart mer påtagligt. Vår prognos är att BRP i Övriga riket ökar i något långsammare takt än i riket.

Sysselsättningen ökade överraskande starkt i Övriga riket i fjol, men har stagnerat under första halvåret i år. Samtidigt har arbetskraftsutbudet minskat sedan mitten av 2014. En bidragande faktor till att såväl arbetskraftsutbud som sysselsättningsgrad är lägre i Övriga riket än i storstadsregionerna är att regionen har en större andel äldre och unga i arbetskraften. Dessa grupper står oftare utanför arbetskraften. Framåtblickande indikatorer för arbetskraften, såsom anställningsplaner och lediga nya platser, har fallit tillbaka men ligger på normala nivåer. Antal varsel är rekordlågt. Det talar för att sysselsättningen fortsätter att öka i år och nästa år, om än i långsammare takt. Arbetslösheten faller långsamt men är lägre än i riket.

Övriga riket är en stor och splittrad region och utvecklingen skiljer sig åt mellan länen. Konjunkturinstitutets konfidensindikator för tillverkningsindustrin i Övriga riket visar att företagen överlag är optimistiska.¹ Det kraftiga fallet i råvarupriserna har slagit hårt mot norrlandsläna. Trots det visar *Norrlandsbarometern* att industriföretagen i norrlandslän, utom i Gävleborgs län, är optimistiska. Verkstadsindustrin i Småland återhämtar sig men industriinvesteringarna har minskat under hela 2000-talet. Det sätter press på de mindre industriföretagen i regionen. Byggsektorn utvecklas starkt och bygginvesteringarna ökar snabbt även utanför storstadsregionerna.

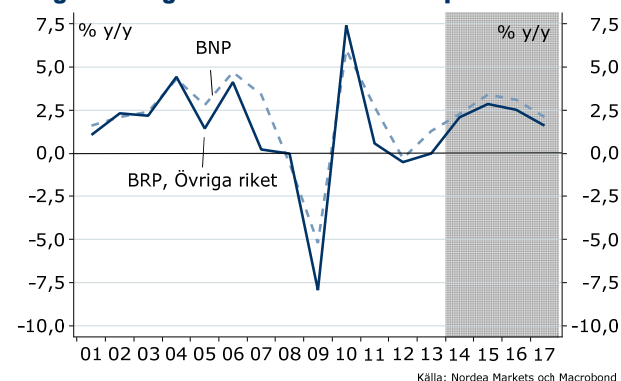
Lena Sellgren

lena.sellgren@nordea.com

+46 8 614 88 62

¹ Konfidensindikatorn för Övriga riket har beräknats genom att vikta Konjunkturinstitutets konfidensindikatorer för de regioner som ligger utanför storstadsregionerna.

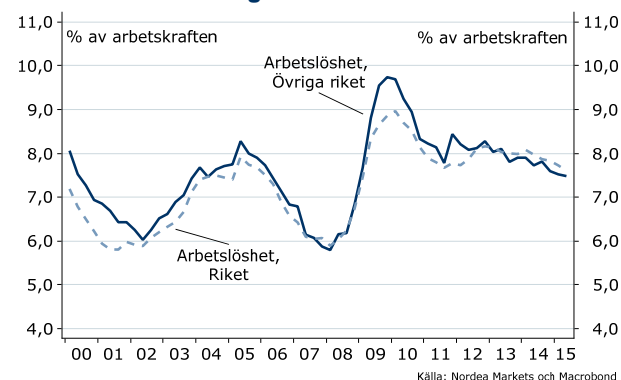
Svag efterfrågan från omvärlden dämpar tillväxten

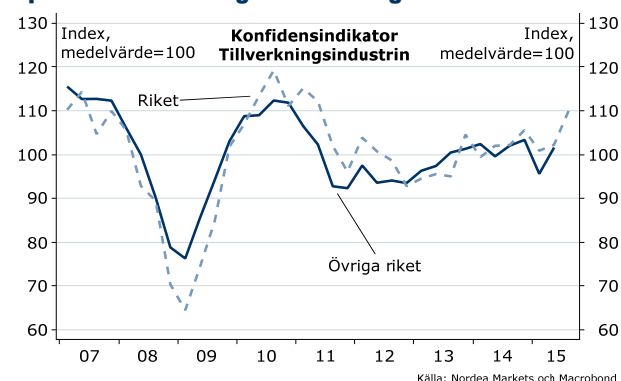
Fortsatt återhämtning på arbetsmarknaden

Arbetslösheten är lägre än i riket

Optimistiska företag i tillverkningsindustrin

Industrin expanderar i väst

Investeringarna i Sverige är ojämnt fördelade både regionalt och branschvis.² Större delen av de totala investeringarna, drygt 65 procent, görs i de tätbefolkade regionerna Stockholm, Västsverige och Östra Mellansverige. Inkluderas även Sydsverige står dessa regioner för närmare 80 procent av investeringarna. Det beror framför allt på de omfattande bostadsinvesteringarna. Västsverige har dessutom en mängd företag inom tillverkningsindustrin som också bidrar till investeringarna. De glesbefolkade regionerna Småland, Norra Mellansverige och Norrland står för resterande drygt 20 procent av de totala investeringarna. Trots en omfattande småindustri har industriinvesteringarna i Småland minskat kraftigt under 2000-talet.

Allokeringen av investeringarna styrs inte av en slump. Flera faktorer avgör hur investeringarna fördelas på regioner och branscher. Bostadsinvesteringarna utgör cirka 25 procent av de totala investeringarna och sker huvudsakligen i de befolkningstäta regionerna, liksom i regioner med snabbt expanderande universitetsorter.

Industriinvesteringarna utgör 20 procent av totala investeringarna och kommer i stor utsträckning Västsverige till del, men Stockholm och Östra Mellansverige har också omfattande industriinvesteringar. Övre Norrland gynnades av gruvboomen under början av 2000-talet. Det innebar en kraftig uppgång av investeringarna i denna region.

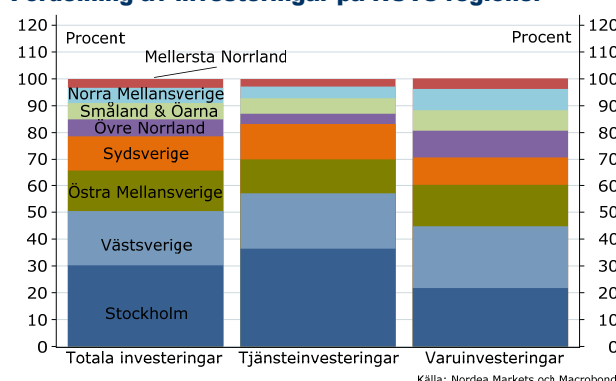
Tjänstesektorns investeringar sker framför allt i storstadsregionerna där tjänsteproduktionen utgör en dominerande andel av bruttoregionalprodukten, BRP. Däremot görs relativt lite investeringar i Norra Mellansverige och i de båda Norrlandsregionerna, dock med undantag av orter där gruvnäringen är stor. Det kan också konstateras att det görs relativt lite investeringar i Småland. Regionen står för knappt 7 procent av totala industriinvesteringarna, trots att regionen har en omfattande småindustri. Dessutom minskade industriinvesteringarna med 40 procent under 2000-talet. Därutöver är Småland den region som har minst investeringar per sysselsatt i den varuproducerande sektorn. Till detta kan konstateras att Småland också har relativt små investeringar även i tjänstesektorn och att dessa investeringar stagnerade under perioden 2000 till 2012.

Störst investeringar i befolkningstäta regioner

Investeringarna i tjänstesektorn är 60 procent större än i den varuproducerande sektorn. Av de totala investeringarna i tjänstesektorn görs 37 procent i Stockholm. Västsverige med Göteborg svarade för 21 procent och

Sydsverige med Malmö för 13 procent. Sammantaget hamnar därmed drygt 70 procent av totala investeringarna i de mest befolkningstäta regionerna. Det förklaras framför allt av investeringarna i fastighetssektorn, som svarade för nästan en fjärdedel av de totala investeringarna i landet och för drygt en tredjedel av investeringarna i tjänstesektorn.

Fördelning av investeringar på NUTS-regioner

Investeringarna i fastighetssektorn är en avspeglning av befolkningsstrukturen. Medan 70 procent av fastighetssektorns investeringar görs i de tre storstadsregionerna hamnar bara 10 procent av dessa investeringar i de tre nordligaste regionerna. Utvecklingen av fastighetsinvesteringarna sedan år 2000 uppvisar samma mönster. Inte mindre är 70 procent av ökningen av fastighetsinvesteringarna gick till storstadsregionerna, medan de tre glesbygdsregionerna i norr bara fick 9 procent av den totala ökningen av fastighetsinvesteringarna.

Tjänsteinvesteringar i storstäder

Även när det gäller investeringarna i övriga tjänstesektorn, dvs. tjänstesektorn utanför fastighetssektorn, görs de mesta investeringarna i de tre storstadsregionerna samt i Östra Mellansverige, vilka innefattar stora universitetsorter. Stockholm står för de överlägset största investeringarna i övriga tjänstesektorn, drygt 40 procent, Västsverige för 18 procent och Sydsverige för 12 procent. Tillsammans med Östra Mellansverige svarar dessa fyra regioner för över 80 procent av investeringarna i övriga tjänstesektorn. Investeringarna i de två norrlandsregionerna utgör bara 7 procent av övriga tjänstesektorns investeringar, medan Småland svarar för knappt 6 procent av dessa investeringar.

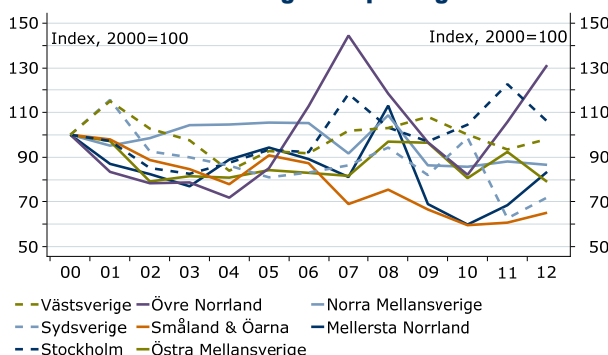
Stockholm dominerar även när det gäller ökningen av investeringarna i övriga tjänstesektorn under perioden 2000-2012 och stod för 39 procent av den totala investeringsökningen. Som god tvåa kommer Västsverige med 18 procent av investeringsökningen och på tredje plats Östra Mellansverige med 16 procent. Småland svarade endast för 0,7 procent av totala investeringsökningen.

² Regionindelningen följer NUTS 2 klassificeringen som delar in riket i åtta regioner. Branschvis analyseras fem sektorer. Se vidare avsnittet Definitioner.

Varusektorns investeringar - Västsverige i topp

Varusektorn omfattar i huvudsak gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustrin. Den största delen av investeringarna i de varuproducerande sektorerna år 2012, drygt 60 miljarder kronor, eller 23 procent av varusektorns totala investeringar, gjordes i Västsverige. Motsvarande investeringar i Stockholm uppgick till nära 57 miljarder kronor, eller 22 procent av varusektorns totala investeringar. I Östra Mellansverige gjordes investeringar i varusektorn på drygt 40 miljarder kronor, vilket motsvarade 16 procent. Dessa tre regioner svarar således för 61 procent av investeringarna i varusektorn, vilket kan jämföras med totala varusektorns bidrag till BNP som uppgick till 59 procent.

Varusektorns investeringskvot per region

Källa: Nordea Markets och Macrobond

Mest industriinvesteringar i Stockholm och i väst

Ser man enbart till investeringarna i tillverkningsindustrin ges en liknande bild. De största investeringarna år 2012 gjordes i Västsverige och Stockholm med vardera cirka 40 miljarder kronor. Sammataget motsvarar det drygt hälften, av de totala industriinvesteringarna. På tredje plats kom Östra Mellansverige med 27 miljarder kronor, eller 18 procent av industriinvesteringarna. Sammanlagt hamnade därmed drygt 70 procent av industriinvesteringarna i dessa tre regioner. Minst investeringar gjordes i Småland och de två Norrlandsregionerna. Tillverkningsindustrin i Småland investerade för drygt 10 miljarder kronor, motsvarande knappt 7 procent av industriinvesteringarna. Mellersta och Övre Norrland hamnade längst ner när det gällde investeringar i tillverkningsindustrin, cirka 4 miljarder kronor vardera, motsvarande mellan 2 och 3 procent av industriinvesteringarna.

Ser man till ökningen av investeringarna i tillverkningsindustrin sedan år 2000 blir bilden densamma. Stockholm leder överlägset med en ökning på 89 procent. Västsverige kommer på andra plats med 22 procent och Östra Mellansverige på tredje plats med en uppgång på 8 procent. Intressant är att samtliga övriga regioner noterar minskningar av industriinvesteringarna under 2000-talet med Småland i botten med en 40-procentig nedgång vilket motsvarar ett tapp på 7 miljarder kronor. Västsverige har den högsta investeringskvoten i tillverkningsindustrin, det vill säga mest industriinvesteringar i förhållande till BRP. Investeringskvoten uppgår till 5,7 procent

av BRP. Därefter följer Östra Mellansverige med en investeringskvot på 5,1 procent.

Högst investeringskvot i varusektorn i Övre Norrland

De stora regionerna dominerar när det gäller allokeringen av investeringarna. Man får en mer rättvisande bild om man jämför investeringskvoten per region, det vill säga investeringarna i förhållande till BRP. När det gäller investeringskvoten i de varuproducerande sektorerna hamnar Övre Norrland i topp. Orsaken är de omfattande investeringarna i gruvsektorn som år 2012 uppgick till 26 miljarder kronor, eller 10 procent av varusektorns totala investeringar. Det innebär att Övre Norrland har en investeringskvot i varusektorn på 13,7 procent. Efter Övre Norrland följde Västsverige med en investeringskvot på 8,6 procent och därefter Norra Mellansverige med 8,1 procent. Det kan jämföras med varusektorns genomsnittliga investeringskvot för riket som låg på 7,1 procent.

Övre Norrland dominerar ännu mer om man studerar ökningen av varusektorns investeringar mellan år 2000 och 2012. Varusektorns investeringar ökade under denna period med 115 procent. Orsaken är att investeringarna i gruvsektorn var mycket omfattande under hela perioden. I Stockholm och Västsverige ökade investeringarna med 78 respektive 49 procent.

Industriinvesteringarna minskar i Småland

Jämför man utvecklingen av varusektorns investeringar med BRP i respektive region är det bara två regioner som kan notera en ökning av investeringskvoten under 2000-talet. Det är Övre Norrland där investeringskvoten har ökat med 3,3 procentenheter, eller med 31 procent, mellan år 2000 och år 2012. Därutöver är det bara Stockholm där investeringskvoten ökat med blygsamma 0,3 procentenheter, motsvarande 6 procent. I samtliga övriga sektorer har investeringskvoten i varusektorn minskat. Sett till riket i sin helhet har investeringskvoten i varusektorn minskat med 0,9 procentenheter, eller 11 procent. Nedgången var minst i Västsverige, minus 0,2 procentenheter, eller 2 procent. Intressant att notera är att Småland under denna period stod för den största minskningen av investeringarna, 8 procent eller nära 2 miljarder kronor. Likaså stod Småland för den största nedgången av investeringskvoten, vilken sjönk med 4,0 procentenheter, eller med 35 procent.

Övre Norrland har mest investeringar per sysselsatt i varusektorn – Småland har minst

Som nämnts ovan hamnar de mesta av varusektorns investeringar i Västsverige, Stockholm och Östra Mellansverige. Detta är framför allt en avspeglning av regionernas storlek, eftersom dessa tre regioner också har störst befolkning, högst bruttoregionalprodukt och står för den största andelen av de totala investeringarna.

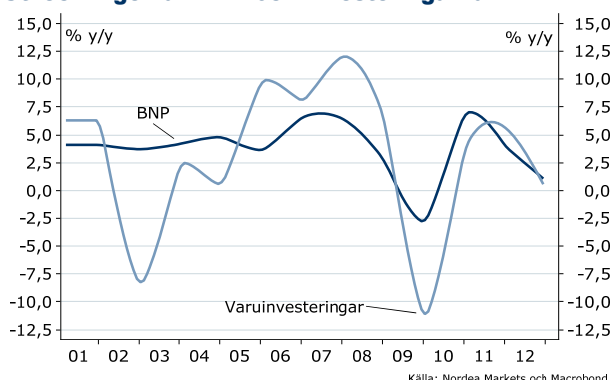
Ser man istället till varusektorns investeringar per sysselsatt blir bilden en helt annan. Räknat på detta sätt hade Övre Norrland med sin kapitalintensiva gruvindustri överlägset mest investeringar per sysselsatt år 2012. In-

vesteringarna per sysselsatt i varusektorn (läs gruvindustrin) uppgick där till nära 400 000 kronor. Stockholm kom på andra plats med 336 000 kronor per sysselsatt i varusektorn, medan Västsverige hade investeringarna per sysselsatt på drygt 250 000 kronor. Småland var den region i landet där investeringarna per sysselsatt i varusektorn var lägst, knappt 150 000 kronor.

Starkt samband mellan konjunktur och investeringar

Under högkonjunkturer ökar investeringarna normalt snabbare än BRP för att i lågkonjunkturer utvecklas långsammare. De totala investeringarna kulminerade år 2001. Under perioden 2002-2003 dämpades tillväxten något, men investeringarna bromsade in betydligt mer. Efter 2003 återhämtade sig både tillväxt och investeringar för att nå en ny topp år 2008 strax innan finanskrisen slog till. BNP minskade kraftigt år 2009, men investeringarna föll betydligt mer. Även om tillväxten snabbt återhämtade sig följde investeringarna inte med i samma takt. Ekonomin gick in i en ny lågkonjunktur 2012, vilket även bidrog till en inbromsning av de totala investeringarna.

Utvecklingen av BNP och investeringarna

...men med en viss fördröjning

Investeringar i både varusektorn och tjänstesektorn varierar i takt med konjunkturen, men svängningarna är betydligt större i varusektorn. Det finns en viss fördröjning mellan att tillväxten dämpas och att det får effekter på investeringarna. När konjunkturen vek år 2001 dröjde det ett år innan investeringarna minskade mer påtagligt. När tillväxten åter tog fart år 2003 dröjde det ytterligare något år innan investeringarna i varusektorn tog fart. När konjunkturen störtade år 2009 vände däremot investeringarna tvärt ned. Det berodde på att konjunkturedgången kom så snabbt och blev så djup. Även om ekonomin snabbt återhämtade sig året efter dröjde det ytterligare något år innan investeringarna åter ökade snabbare än BNP.

Långsam återhämtning efter finanskrisen

De totala investeringarna hade år 2012 ännu inte lyckats återhämtat sig efter finanskrisen. De nådde en topp år 2008, men de var år 2012 fortfarande lägre än före finanskrisen i de flesta regioner. Undantagen är Stockholm som haft en stark utveckling av investeringarna i tjänstesektorn liksom Övre Norrland som gynnats av boomen i gruvsektorn, åtminstone fram till 2012. Därefter har råvarupriserna fallit kraftigt, vilket haft en hämmande inverkan på hela gruvnäringen.

Blandade framtidsutsikter

Investeringarna i fastighetssektorn kommer sannolikt att ligga kvar på en hög nivå även de kommande åren på grund av den stora efterfrågan på bostäder, vilket i sin tur är en följd av urbaniseringen, en omfattande migration och inte minst hushållens goda ekonomi.

Däremot dröjer det troligen innan industriinvesteringarna skjuter fart mer markant. Det finns för närvarande en viss överkapacitet hos företagen, men i takt med att tillväxten i bland annat euroområdet ökar kommer exporten och industriproduktionen i Sverige att stiga. De regioner som drar fördel av en ökad exportefterfrågan är i första hand Västsverige, men även Stockholm och Östra Mellansverige kommer att gynnas. På sikt leder det till ökade industriinvesteringar, men det dröjer antagligen ett par år innan industriinvesteringarna åter når upp till nivåerna före finanskrisen. När det gäller investeringarna i Övre Norrland kommer de troligen att avta under de kommande åren på grund av den minskade efterfrågan på järnmalm samtidigt som det finns ett stort överutbud på världsmarknaden.

Utvecklingen i Småland med dess omfattande småindustri inger en viss oro. Industriinvesteringarna har minskat under hela 2000-talet. Investeringskvoten har sjunkit och Småland har också minst investeringar per sysselsatt och den lägsta produktiviteten per sysselsatt i varusektorn. Denna utveckling är inte långsiktigt hållbar, vilket är illavarslande för regionen.

Bengt Roström

bengt.rostrom@nordea.com

+46 8 614 83 78

Sämre matchning i industriregioner

Matchningen på den svenska arbetsmarknaden har gradvis försämrats sedan mitten av 2000-talet. Det kan till stor del förklaras av en förändrad sammansättning bland de som är arbetslösa. Jämtlands län har den mest effektiva matchningen mellan arbetssökande och vakanser, medan Blekinge har den minst effektiva. Industrieriga län har en sämre matchning, liksom glesbefolkade län.

Högre arbetslöshetstal efter finanskrisen

Finanskrisen har satt sina spår på den svenska arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten liksom den genomsnittliga tiden i arbetslöshet har stigit påtagligt och ligger nu på högre nivåer än innan krisen. Trots den svaga konjunkturutvecklingen under krisåren har sysselsättningen i riket ökat i god takt. Att arbetslösheten har bitit sig fast på en hög nivå kan förklaras av att även arbetsutbudet har ökat nästan lika snabbt som sysselsättningen.

Ur ett regionalt perspektiv har återhämtningen på arbetsmarknaden varit blandad. I Stockholm har sysselsättningen ökat i snabb takt medan den har stagnerat i mer industriintensiva regioner. Sysselsättningen i Västra Götaland och Skåne följer i stort riket i genomsnitt.

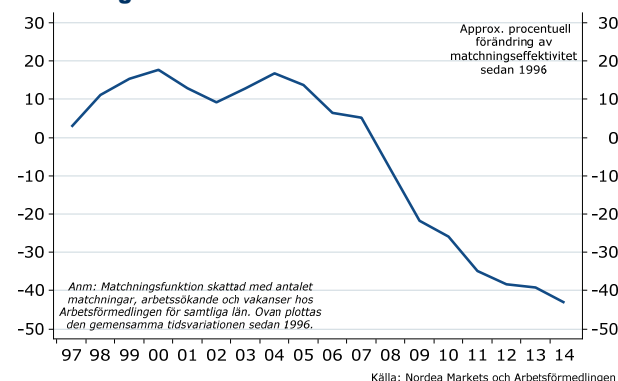
Ett sätt att analysera hur väl arbetsmarknaden fungerar är att se till matchningseffektiviteten, det vill säga hur väl matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare

(vakanser) fungerar. Syftet med denna analys är att studera hur matchningseffektiviteten har förändrats över tid, samt belysa de regionala skillnaderna mellan länen.

Allt sämre matchning på arbetsmarknaden

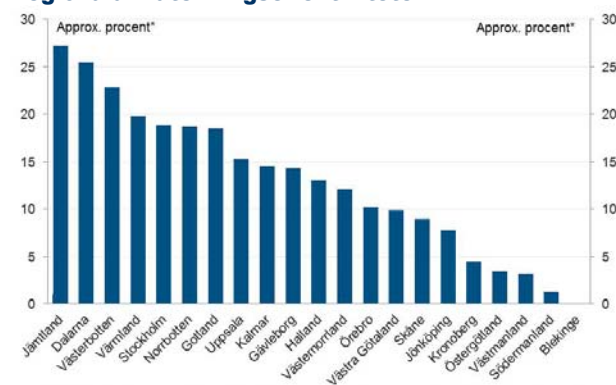
Matchningseffektiviteten på arbetsmarknaden har gradvis försämrats sedan mitten av 2000-talet. Jämfört med 1996 har matchningseffektiviteten år 2014 nästan halverats.

Matchningseffektivitet i riket

Matchningseffektiviteten skiljer sig åt mellan länen. I Blekinge län var matchningen, mellan åren 1996 och 2014, den minst effektiva i riket. Jämfört med Blekinge län har Jämtland den högsta matchningseffektiviteten. Matchningen är enligt vår skattning ungefär 25 procent effektivare i Jämtlands län än i Blekinge län. Hög matchningseffektivitet innebär att arbetssökande lättare matchas ihop med de lediga platserna på länets arbetsmarknad. Det omvända gäller för låg matchningseffektivitet.

Regionala matchningseffektiviteter

* Procentuell skillnad jämfört med Blekinge läns matchningseffektivitet.
Anm: Matchningsfunktion skattad med antalet matchningar, arbetssökande och vakanser hos Arbetsförmedlingen för samtliga län. Matchningseffektiviteterna representerar varje läns specifika vikt i matchningsfunktionen.

Skattning av matchningseffektivitet

Matchningseffektivitet är ett mått på hur väl matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare (vakanser) fungerar. Ett sätt att mäta matchningseffektiviteten är att skatta så kallade matchningsfunktioner.

$$\text{matchningar}_{it} = a + b \cdot \text{arbetssökande}_{it}^{\text{stock}} + c \cdot \text{arbetssökande}_{it}^{\text{inflöde}} + d \cdot \text{vakanser}_{it}^{\text{stock}} + e \cdot \text{vakanser}_{it}^{\text{inflöde}} + \text{län}_i + \text{år}_t$$

där $i=1, \dots, N$ län, $t=1, \dots, T$ tidsperioder och $b-d$ visar hur antalet arbetssökande och antalet vakanser påverkar antalet matchningar. Matchningar avser antal arbetssökande som har fått ett jobb. De regionala matchningseffektiviteterna motsvaras av variabeln län_i och är unik för varje län. År är rikets matchningseffektivitet på årsbasis sedan 1996.

Variablerna är normaliserade och logaritmerade för att göra skattningarna oberoende av länens respektive storlek. Statistiken är från Arbetsförmedlingen och sträcker sig från 1996-2014.

Utvecklingen sedan 2007³ har varit mest negativ i Gotlands län följt av Kalmar. I storstadslänen har matchningen däremot förbättrats, framför allt i Stockholms län.

Arbetsgivarnas krav uppnås inte

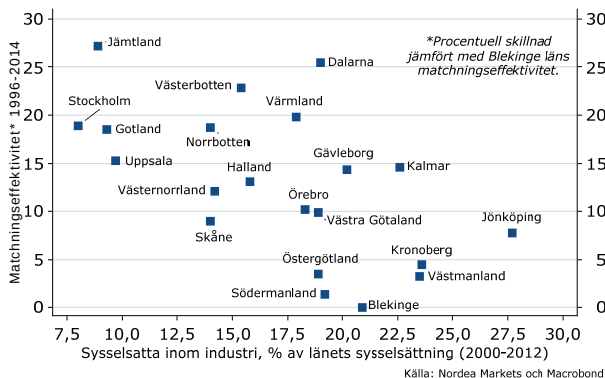
Att matchningen har försämrats beror till stor del på att de arbetslösas kvalifikationer inte lever upp till arbetsgivarnas krav. Det kan till exempel vara krav på utbildning och arbetslivserfarenheter. En ökad genomsnittlig tid i arbetslöshet kan även ses som en bidragande faktor till den försämrade matchningen då det kan signalera en lägre produktivitet till arbetsgivaren. Sammansättningen av arbetslösa har förändrats och har i sin tur påverkat matchningen. Nya regler i slutet av 2010 gjorde Arbetsförmedlingen ansvarig för individer som använt maximalt antal ersättningsdagar i sjukförsäkringen samt för vissa nyanlända till Sverige. Grupperna står generellt sett längre ifrån arbetsmarknaden och har därmed svårare att få jobb.

Sämr matchning i industritunga län

Län med en större andel sysselsatta i industrisektorn tycks ha en sämr matchning. Efter Stockholms län har Jämtland minst andel sysselsatta i industrin. Dessa län har en förhållandevis effektiv matchning.

Matchningen är mindre effektiv i Västra Götaland, Östergötland och i Smålandslänen, där verkstadsindustrin utgör en stor andel av totala industrin. Den mindre effektiva matchningen kan bero på att industrin minskar på grund av den globala konkurrensen som medför rationaliseringar och outsourcing.

Låg matchningseffektivitet i Småland

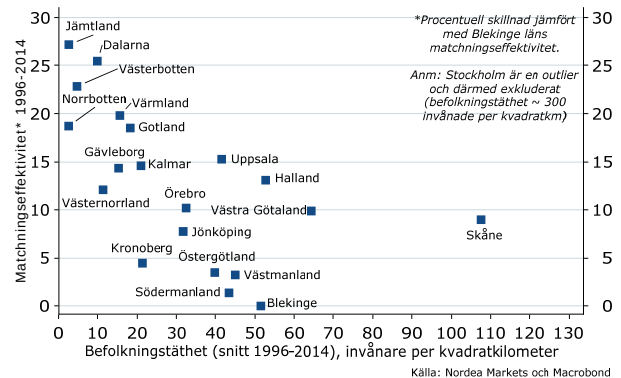

Glesbefolkade län har en bättre matchning

Det tycks finnas ett negativt samband mellan matchningseffektivitet och befolkningstäthet. Mer glesbefolkade län, som Norrlandslänen, Dalarna och Värmland, har en bättre matchning än tätbefolkade län. Detta strider

mot tron om att tätbefolkade län borde ha en bättre matchning på grund av sina stordriftsfördelar.

Effektivare matchning i Norrland

En orsak kan vara att glesbefolkade län karaktäriseras av mer homogena arbetsgivare och arbetstagare och att spridningen mellan kompetens och krav inte är stor. På mer tätbefolkade arbetsmarknader är arbetskraften mer diversifierad och matchningen blir inte lika effektiv. Tjänsteintensiva Jämtland, som har den mest effektiva matchningsprocessen, är ett tydligt exempel där en gles befolkning leder till effektiv matchning.

Sofie Andersson

sofie.b.andersson@nordea.com

+46 8 407 98 58

³ Se "Matchningsprocessen på den svenska arbetsmarknaden: En regional analys" av Ted Aranki och Mårten Löf (2008), publicerad i "Pening- och valutapolitik 1/2008" av Riksbanken där regionala matchningseffektiviteter skattas över tidsperioden 1992-2007. Metod och dattainsamling är återskapad efter Aranki och Löfs rapport.

Utvecklingen i de olika regionerna

	BRP (fasta priser) Genomsnittlig årlig procentuell förändring 2000-2013	Antal sysselsatta Genomsnittlig årlig procentuell förändring 2000-2013	Befolkning Genomsnittlig årlig procentuell förändring 2000-2013	Lönesumma Genomsnittlig årlig procentuell förändring 2005-2013
Mälardalen	2,7	1,0	1,1	4,9
Stockholms län	3,0	1,0	1,3	5,0
Uppsala län	2,4	1,2	0,8	4,7
Södermanland	1,6	0,1	0,5	3,8
Västmanland	0,8	0,4	0,4	4,0
Västsverige	2,0	0,8	0,7	4,1
Sydsverige	1,7	0,9	0,9	4,5
Övriga riket	1,2	0,3	0,0	3,8
Norrbottnen	0,8	0,6	-0,3	4,7
Västerbotten	1,6	0,8	0,1	4,2
Västernorrland	0,8	-0,2	-0,2	3,2
Jämtland	1,2	0,1	-0,3	3,6
Jönköpings län	1,0	0,3	0,3	3,6
Kronobergs län	1,7	0,3	0,4	3,5
Kalmar län	0,6	-0,3	-0,1	3,5
Gävleborgs län	0,6	-0,3	-0,1	3,6
Värmland	0,9	0,0	-0,1	3,4
Dalarna	0,8	0,3	-0,1	3,5
Östergötland	1,7	0,3	0,4	4,3
Örebro	1,6	0,2	0,3	3,8
Halland	2,3	1,3	0,8	4,7
Blekinge	0,7	-0,2	0,1	3,1
Gotland	1,1	0,1	0,0	3,6
Totalt, län	1,9	0,6	0,6	4,3

Källa: Nordea Markets och SCB

Investeringar i de olika regionerna per bransch

Totala investeringar

	Investeringar	Investeringar	Investeringar	Investeringskvot	Investeringskvot	Investeringskvot
	Miljarder kronor, löpande priser	Procent av rikets investeringar	Procentuell ökning	Procent av BRP	Procentuell ökning	Procentenheter
	2012	2012	2000-2012	2012	2000-2012	2000-2012
Stockholm	253,0	30,3	71,6	21,9	2,1	0,5
Östra Mellansverige	126,3	15,1	55,7	23,7	0,2	0,0
Småland och öarna	51,1	6,1	19,1	19,2	-15,9	-3,6
Sydsverige	107,1	12,8	59,0	23,3	7,6	1,6
Västsverige	169,6	20,3	66,7	24,4	9,4	2,1
Norra Mellansverige	47,2	5,7	30,3	18,2	-5,1	-1,0
Mellersta Norrland	27,5	3,3	34,5	21,9	-3,9	-0,9
Övre Norrland	52,4	6,3	81,9	27,6	10,9	2,7
Sverige	834,2	100,0	58,6	22,6	2,5	0,5

Källa: Nordea Markets och SCB

Varuproducerande sektorn

	Investeringar	Investeringar	Investeringar	Investeringskvot	Investeringskvot	Investeringskvot
	Miljarder kronor, löpande priser	Procent av rikets investeringar	Procentuell ökning	Procent av BRP	Procentuell ökning	Procentenheter
	2012	2012	2000-2012	2012	2000-2012	2000-2012
Stockholm	56,8	21,8	78,4	4,9	6,1	0,3
Östra Mellansverige	40,3	15,5	22,8	7,5	-21,0	-2,0
Småland och öarna	19,7	7,6	-7,7	7,4	-34,8	-4,0
Sydsverige	26,5	10,2	6,3	5,8	-28,1	-2,3
Västsverige	60,2	23,1	49,3	8,6	-2,0	-0,2
Norra Mellansverige	21,0	8,0	18,9	8,1	-13,4	-1,3
Mellersta Norrland	10,0	3,9	16,7	8,0	-16,6	-1,6
Övre Norrland	25,9	10,0	115,2	13,7	31,3	3,3
Sverige	260,5	100,0	37,4	7,1	-11,3	-0,9

Källa: Nordea Markets och SCB

Tillverkningsindustrin

	Investeringar	Investeringar	Investeringar	Investeringskvot	Investeringskvot	Investeringskvot
	Miljarder kronor, löpande priser	Procent av rikets investeringar	Procentuell ökning	Procent av BRP	Procentuell ökning	Procentenheter
	2012	2012	2000-2012	2012	2000-2012	2000-2012
Stockholm	40,9	26,9	89,1	3,5	12,5	0,4
Östra Mellansverige	27,1	17,8	8,3	5,1	-30,3	-2,2
Småland och öarna	10,5	6,9	-40,0	3,9	-57,6	-5,4
Sydsverige	12,6	8,3	-35,2	2,7	-56,2	-3,5
Västsverige	40,0	26,3	21,6	5,7	-20,2	-1,5
Norra Mellansverige	12,6	8,3	-7,1	4,8	-32,4	-2,3
Mellersta Norrland	3,5	2,3	-35,6	2,8	-54,0	-3,3
Övre Norrland	4,7	3,1	-30,0	2,5	-57,3	-3,4
Sverige	151,9	100,0	6,8	4,1	-31,0	-1,9

Källa: Nordea Markets och SCB

Investeringar i de olika regionerna per bransch

Tjänstesektorn

	Investeringar	Investeringar	Investeringar	Investeringskvot	Investeringskvot	Investeringskvot
	Miljarder kronor, löpande priser	Procent av rikets investeringar	Procentuell ökning	Procent av BRP	Procentuell ökning	Procentenheter
	2012	2012	2000-2012	2012	2000-2012	2000-2012
Stockholm	150,5	36,5	65,6	13,0	-1,5	-0,2
Östra Mellansverige	52,4	12,7	60,3	9,8	3,1	0,3
Småland och öarna	24,1	5,8	51,3	9,0	6,9	0,6
Sydsverige	54,4	13,2	83,1	11,9	23,8	2,3
Västsverige	85,4	20,7	91,7	12,3	25,8	2,5
Norra Mellansverige	18,2	4,4	36,6	7,0	-0,5	0,0
Mellersta Norrland	11,4	2,8	30,4	9,1	-6,9	-0,7
Övre Norrland	15,8	3,8	58,0	8,3	-3,6	-0,3
Sverige	412,1	100,0	67,7	11,2	8,3	0,9

Källa: Nordea Markets och SCB

Fastighetsförvaltning

	Investeringar	Investeringar	Investeringar	Investeringskvot	Investeringskvot	Investeringskvot
	Miljarder kronor, löpande priser	Procent av rikets investeringar	Procentuell ökning	Procent av BRP	Procentuell ökning	Procentenheter
	2012	2012	2000-2012	2012	2000-2012	2000-2012
Stockholm	62,4	31,9	140,2	5,4	42,9	1,6
Östra Mellansverige	28,5	14,5	165,8	5,3	71,0	2,2
Småland och öarna	11,7	6,0	146,5	4,4	74,1	1,9
Sydsverige	28,2	14,4	191,6	6,2	97,2	3,0
Västsverige	45,4	23,2	193,2	6,5	92,5	3,1
Norra Mellansverige	7,6	3,9	85,7	2,9	35,2	0,8
Mellersta Norrland	5,0	2,6	151,2	4,0	79,4	1,8
Övre Norrland	7,0	3,6	169,1	3,7	64,1	1,4
Sverige	195,7	100,0	160,1	5,3	68,0	2,2

Källa: Nordea Markets och SCB

Definitioner

Regionindelning och förklaring

Statistiska Centralbyrån (SCB) har anpassat redovisningen av de regionala räkenskaperna till det nya regelverket ENS 2010. Störst påverkan på estimeren för bruttonationalprodukten (BNP) och bruttoregionalprodukten (BRP) har ändringen som innebär att utgifter för forskning och utveckling ska redovisas som investeringar istället för insatsförbrukning. Uppgifter enligt ENS 2010 redovisas på länsnivå för åren 2000–2013 medan uppgifter på kommunnivå endast finns för åren 2012 och 2013. De uppgifter som redovisas för 2013 är preliminära och kan komma att revideras i samband med de definitiva beräkningarna nästa år.

Den indelning som vi huvudsakligen använder grupperar landets län i fyra större områden; storstadsregionerna Mälardalen, Sydsverige, Västsverige samt resten, benämnt Övriga riket. Till följd av att det inte finns längre tidsserier på kommunnivå är det inte möjligt att avgränsa storstadsregionerna till områden med stor pendling, det vill säga aggregera så kallade lokala arbetsmarknader. Det innebär att vi har ändrat avgränsningarna av de fyra regioner som vi studerar. Den största skillnaden är Västsverige där kommunerna Kungsbacka, Varberg och Falkenberg i Halland inte längre ingår. De beräkningar för de fyra regionerna som redovisas i denna rapport är därför inte direkt jämförbara med de som redovisas i de regionalrapporter som har publicerats innan 2015.

- Mälardalen ska ses som ett utvidgat Storstockholm som omfattar Stockholms län, Uppsala län, Södermanlands län och Västmanlands län.
- Sydsverige omfattar Skåne län.
- Västsverige omfattar Västra Götalands län.
- Övriga riket är en heterogen "region" med allt från universitetsorter som t ex Umeå, Linköping och Örebro till Gnosjöbältet i Småland och skogslänen i Svealand och Norrland.

Den regionala statistik som presenteras är baserade på olika källor. För åren 2000–2013 har vi utgått från SCB:s nationalräkenskapsuppgifter över bruttoregionprodukten (BRP) i löpande priser och sysselsättning i landets samtliga län. BRP för regionerna har räknats om till fasta priser med SCB:s deflatorer sammanvägda utifrån län. För 2013 har vi använt deflatorn för riket för samtliga län. För år 2014 har vi gjort egna framskrivningar av BRP baserat på uppgifter om lönsamhet per län. Länsvis sysselsättningsdata enligt SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU) och Konjunkturinstitutets regionala barometrar finns i skrivande stund fram till och med andra kvartalet 2015.

De regionala bedömningarna för 2014–2017 baseras i stora drag på en uppdaterad konjunkturprognos från den 2 september. Metodiken är "top-down" och den regionala fördelningen måste betraktas som ett scenario snarare än en prognos. De historiska mönstren för sysselsättningen, lönesumman och produktivitet har bildat underlag för bedömningarna av utvecklingen av BRP i de olika regionerna.

Regional indelning av investeringar

Beräkningarna utgår från fasta bruttoinvesteringar (ENS 2010) i löpande priser fördelade på näringsgren (SNI 2007) och regioner enligt NUTS 2 för åren 2000–2012. De branscher som analyseras i rapporten är den varuproducerande sektorn, däribland tillverkningsindustrin och tjänstesektorn, däribland fastighetssektorn och övrig tjänstesektor. Den regionala indelningen utgår från NUTS 2: SE11 – Stockholm (Stockholms län), SE12 – Östra Mellansverige (Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län), SE21 – Småland och öarna (Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län), SE22 – Sydsverige (Skåne och Blekinge län), SE23 – Västsverige (Halland och Västra Götaland), SE31 – Norra Mellansverige (Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län), SE32 – Mellersta Norrland (Västernorrlands och Jämtlands län), SE33 – Övre Norrland (Västerbottens och Norrbottens län).

Nordea Economic Research Sverige

Annika Winsth, Chief Economist Sweden

annika.winsth@nordea.com, tel. +46 8 614 86 08

Lena Sellgren, Chief Analyst

lena.sellgren@nordea.com, tel. +46 8 614 88 62

Torbjörn Isaksson, Chief Analyst

torbjorn.isaksson@nordea.com, tel. +46 8 614 88 59

Andreas Wallström, Chief Analyst

andreas.wallstrom@nordea.com, +46 8 534 910 88

Bengt Roström, Senior Analyst

bengt.rostrom@nordea.com, tel. +46 8 614 83 78

Sofie Andersson, Assistant Analyst

sofie.b.andersson@nordea.com, tel. +46 8 407 98 58

Johan Thureson, Assistant Analyst

johan.thureson@nordea.com, tel. +46 8 614 80 03

Nordea Markets is the name of the Markets departments of Nordea Bank Norge ASA, Nordea Bank AB (publ), Nordea Bank Finland Plc and Nordea Bank Danmark A/S.

The information provided herein is intended for background information only and for the sole use of the intended recipient. The views and other information provided herein are the current views of Nordea Markets as of the date of this document and are subject to change without notice. This notice is not an exhaustive description of the described product or the risks related to it, and it should not be relied on as such, nor is it a substitute for the judgement of the recipient.

The information provided herein is not intended to constitute and does not constitute investment advice nor is the information intended as an offer or solicitation for the purchase or sale of any financial instrument. The information contained herein has no regard to the specific investment objectives, the financial situation or particular needs of any particular recipient. Relevant and specific professional advice should always be obtained before making any investment or credit decision. It is important to note that past performance is not indicative of future results.

Nordea Markets is not and does not purport to be an adviser as to legal, taxation, accounting or regulatory matters in any jurisdiction.

This document may not be reproduced, distributed or published for any purpose without the prior written consent from Nordea Markets.

Nordea, Markets Division
Nordea Bank Norge ASA
17 Middelthuns gt.
PO Box 1166 Sentrum
N-0107 Oslo
+47 2248 5000

Nordea AB (publ)
10 Hamngatan
SE-105 71 Stockholm
+46 8 614 7000

Nordea Bank Finland Plc
Aleksis Kiven katu 9, Helsinki
FIN-00020 Nordea
+358 9 1651

Nordea Bank Danmark A/S
3 Strandgade
PO Box 850
DK-0900 Copenhagen C
+45 3333 3333